

LITERATURA

Cultura converteix el Carlemany en un premi dirigit al lector juvenil

El Govern crea dos guardons: el **Tencar de traducció** científica i l'**Andorra de reconeixement** a la trajectòria

A.L.
ANDORRA LA VELLA

Una petita revolució en el (farcit) panorama dels premis literaris que patrocina el Ministeri de Cultura. Aquesta és l'última part de l'herència que deixa la ministra de Cultura, Susanna Vela, al seu successor (si és que no es succeeix ella mateixa, és clar). Una petita revolució, dèiem, que ha tingut en el Carlemany la seva víctima principal: deixa de ser –com era fins ara– un simple premi de novel·la, i es converteix en «premi Carlemany de novel·la per al foment de la lectura». Un canvi de cognoms molt més profund del que sembla a primer cop d'ull i que s'aplicarà ja a partir de la pròxima convocatòria: ja no es tracta de distingir una obra inèdita i en català –funció que el ministeri considera que compleix el Fiter i Rossell– sinó de premiar una obra de ficció que «aporti valors al lector juvenil», que contingui «valors artístics i temàtics que la facin adequada per a tots els públics», i que faci més visible «el paper prescriptor d'Andorra dins de l'espai comunicacional català, a través de la participació d'entitats educatives». Literalment. I no canvia només la filosofia del guardó; ho fa també la bossa: els 42.000 euros que l'havien convertit en el tercer millor dotat de les lletres catalanes seran en endavant només 10.000, a la zona mitjana de la taula.

Anem a pams: l'objectiu, diu la directora editorial del Grup 62, Pujol, és fomentar la novel·la entre els lectors joves. ¿Com s'aconsegueix, aquest altíssim disseny? Involucrant els estudiants al jurat del guardó. Així, dues classes de 3r i 4t de segona ensenyança dels tres sistemes educatius avaluaran durant el primer trimestre del curs els originals –tres com a màxim– que els proposi un consell lector. Aquest consell lector estarà integrat per tres professors, un representant de l'editorial,

dos pedagogs «de reconegut prestigi» i el guanyador de l'edició anterior. L'únic que es manté del vell Carlemany és la coedició en anys alterns a càrrec de Proa i Columna, que publicaran l'obra simultàniament en paper i en format digital. I aquesta sí que és una novetat absoluta en el panorama literari nacional. En resum: una novel·la «adequada per a tots els públics» –el que en el món editorial es coneix amb el nom d'«obra cross over»– i un jurat format per escolars de 14 a 16 anys. ¿És el nou Carlemany un premi juvenil, o no ho és? Tant la ministra Vela com Pujol ho van negar per activa i per passiva, com si fos anatema. De fet, i segons Pujol, l'obra guanyadora es publicarà en una col·lecció generalista, i no específicament juvenil. No només això: «Molts dels títols que han guanyat el Carlemany el podrien tornar a guanyar amb el nou format». Ja es veurà.

ELS DOS PREMIS NOUS // La transmutació del Carlemany és probablement la més espectacular de les conclusions de la Taula de reflexió sobre els premis literaris convocada pel ministeri al començament de la legislatura. Però n'hi ha més. Assenyaladament,

►► La ministra Vela i l'última guanyadora del Carlemany, Bea Cabezas.

la institució de dos nous guardons: el Tencar de traducció científico-tècnica al català –aquest és exactament el nom de la criatura– i l'Andorra de reconeixement a la trajectòria,

premi purament honorífic –és a dir, sense dotació econòmica– destinat a distingir persones, grups o institucions pels serveis prestats en la «defensa de la identitat del país» o

per la seva «tasca científica, tècnica, cultural, social o humanitària». El premi Andorra hereta en part l'esperit d'aquells Carlemany internacionals instituits als estertors de l'últim Govern liberal. Però només en part, ep, perquè aquest nou guardó tindrà un àmbit específicament local i prescindeix de la generosa dotació –60.000 euros en total– d'aquella mena de Príncep d'Astúries a l'andorrana que es va inventar l'exministre Minoves. Els candidats a l'Andorra –que tindrà trofeu propi: ini pensar en Gehry!– podran ser proposats tant des de l'administració com des de la societat civil, i el guardó tindrà periodicitat biennal. La primera convocatòria tindrà lloc el 2012.

També serà biennal el Tencar de traducció científica, inspirat ni més ni menys que per la Unió Llatina i destinat a «assegurar una presència més gran de la llengua catalana en l'àmbit de la comunicació especialitzada i a estimular la professió de traductor». El premi, que pren el nom de l'única traducció al català d'un manuscrit àrab de màgia que s'ha conservat al Còdex Miscel·lani, repartirà 10.000 euros, i la primera convocatòria tindrà lloc la tardor del 2011. ≡

les altres claus de la reforma

1 La tisora: de 102.000 a 80.000 € en premis

La reestructuració dels premis que depenen del Ministeri de Cultura li establirà al Govern un pessic de 20.000 euros anuals: els set guardons que fins ara dotava es crusprien anualment i en conjunt 102.800 euros; en endavant en convocarà nou, però només li costaran 80.800 euros anuals –o menys, perquè un dels premis, el Tencar, tindrà periodicitat biennal.

2 Hi haurà Ramon Llull més enllà del 2012

El ministeri es va apuntar un *tanto* quan va aconseguir que la Generalitat i el Govern de les Illes compartissin els 90.000 euros del premi Ramon Llull, el Planeta de les lletres catalanes. L'acord firmat vincula Andorra fins al 2012. La ministra Vela va avançar ahir que més enllà d'aquesta data «les coses no tenen per què ser diferents». Ras i curt: que el Govern hi continuarà aportant 30.000 euros anuals.

3 Vela revisarà la dotació dels altres guardons

El Carlemany muta i es creen dos nous guardons. Però la resta dels premis han sortit indemnes del «procés de reflexió», i tots conserven la dotació i format actual: Fiter i Rossell (20.000 euros), Martí i Pol de poesia (1.200), concurs de contes de Nadal (3.000), concurs de literatura exprés (600), i Pirene de periodisme interpirinenc (6.000). No només això: Vela en vol incrementar la dotació... quan la conjuntura ho permeti.

4 El Fiter i Rossell i la «indústria» editorial

L'altra gran aportació de la Taula de reflexió ha sigut el replantejament del Fiter i Rossell de novel·la: a més d'un jurat nacional, es pretén involucrar-hi la «indústria editorial» del país, i per això es va decidir que en endavant l'obra guanyadora la publiqui un segell andorrà a través d'un concurs públic. Llàstima que precisament aquesta edició el Fiter i Rossell hagi quedat desert...